

Νίκος Σκαλτσάς
Έγγελη 5, Αθήνα

Αγαπητέ κύριε Mall,
Στενοχωρούμαι πειδή συναντώ δυσκολία με τη γερμανική γλώσσα. Με ρωτάτε διάφορα πράγματα στην επιστολή σας. Θα προσπαθήσω να σας απαντήσω σε όλα.
Nikos Skaltsas
Eggeli 5, Athen
Athen

Sehr geehrter Herr Mall,

Ich entschuldige mich für meine Schwierigkeiten mit der deutschen Sprache. Du fragst mich einige Dinge in deinem Brief. Ich werde versuchen, euch alles zu beantworten.

Πρώτα να σας πω πώς ξεκίνησε η ομηρία μας. Τον Αυγουστο του 1944 έγιναν μπλόκα σε περιοχές της Αθήνας και του Πειραιά με σκοπό να μαζέψει η Γερμανία εργάτες που να δούλεψουν χωρίς καμμία απαίτηση και χωρίς κανένα δικαίωμα, όπου υπήρχε ανάγκη στη Γερμανία. Τέτοια μπλόκα έγιναν στον Βύρωνα (7/8/1944), σε Δουργούτι-Νέο Κόσμο-Δάφνη-Μπραχάμι-Νέα Σμύρνη (9/8/1944), στην Κοκκινιά (17/8/1944). Σε τέτοια μπλόκα μας πήραν όμηρους. Σαν όμηροι, είχαμε υποχρέωση σε καταναγκαστική εργασία κάθε μέρα, ακόμη και τις Κυριακές, μέχρι τις 6μ.μ. Εμείς σαν αναγκαστικοί εγάτες ανήκαμε στο Organisation Todt, το οποίο είχαν αναλάβει οι Αυστριακοί.

Lass mich dir zuerst erzählen, wie unsere Geiselhaft begann. Im August 1944 fanden Razzien in Teilen von Athen und Piräus statt, mit dem Ziel Zwangs-Arbeiter aufzulesen. Diese sollten nach Deutschland geschickt werden um überall dort wo es Bedarf lag, ohne irgendwelche Rechte und Wunsch-Forderungen zu arbeiten. Solche Razzien sind in Byronas (1944.07.08), in Dourgouti, Neos-Kosmos, Daphne, Brahami, Nea-Smyrna (1944.08.09), und in Kokkinia (1944.08.17) durchgeführt. In einer diesen Razzien wurden wir als Geiseln festgenommen. Als Geiseln mussten wir jeden Tag, auch sonntags, bis 18 Uhr Zwangsarbeit leisten. Wir, als Zwangsarbeiter, gehörten der Organisation Todt an, und waren der Österreichischen Leitung unterstellt.

Hailfingen

Τώρα να σας απαντήσω σε επί μέρους ερωτήματα που έχετε. Πρώτα-πρώτα για τις επιθέσεις των συμμαχικών αεροπλάνων στο Hailfingen:

Ήταν Κυριακή, 8/10/1944. Ετοιμαζόμασταν να πάμε για την αναγκαστική εργασία –περίπου 8π.μ.- όταν εμφανίστηκαν 10 περίπου συμμαχικά αεροπλάνα. Το αεροδρόμιο είχε δύο αντιαεροπορικά, των οποίων χειριστές ήταν νεαρά Γερμανόπουλα ηλικίας 13-14 ετών. Μόλις τα αεροπλάνα άρχισαν να πολυβολούν, τα παιδιά αυτά εγκατέλειψαν τα αντιαεροπορικά και έτρεξαν να κρυφτούν στο καταφύγιο. Εγώ μαζί με άλλους ομήρους βρεθήκαμε εκτεθειμένοι στις βολές των αεροσκαφών. Ευτυχώς μπροστά μας έτυχε να βρίσκεται ένας οδοστρωτήρας που χρησίμευε για τα έργα. Έκανα πραγματικό πλονζόν (όπως και άλλοι όμηροι) και καλύφτηκα πίσω από αυτόν. Ένας από εμάς δεν πρόλαβε να καλυφτεί και έχασε το χέρι του. Πρόκειται για τον Αρμένιο Γεπρέμ Σερτζεγιάν, από το Δουργούτι. Οι Γερμανοί μας πίεζαν να πάρουμε άμμο με καρότσια για να σβήσουμε τα φλεγόμενα αεροπλάνα. Έτσι έγινε. Από την

επίθεση πήραν φωτιά 4-5 αεροσκάφη. Λέτε ότι σ' αυτή την επίθεση πέθανε ο Αθανάσιος Ζώτας. Τον Αθανάσιο Ζώτα εγώ δεν τον θυμάμαι.

Lass mich jetzt auf deine spezifischen Fragen eingehen und antworten. Zuerst die Flugzeugangriffe der Alliierten in Hailfingen:

Es war Sonntag, der 8.10.1944. Wir waren dabei, gegen 8 Uhr morgens zur Zwangsarbeit zu gehen, als ungefähr 10 verbündete Flugzeuge erschienen. Der Flughafen hatte zwei Anti-Flugzeuge, deren Betreiber junge deutsche Knaben im Alter von 13 bis 14 Jahren waren. Sobald die Flugzeuge mit dem Bombardieren anfangen, verließen diese Kinder die Flugzeuge und rannten, um sich im Tierheim zu verstecken. Ich war zusammen mit anderen Geiseln den Flugzeugen ausgesetzt. Zum Glück war vor uns eine Walze, die für die Arbeiten diente. Ich habe einen echten Flugsprung gemacht (wie auch die anderen Geiseln) und wir waren hinter der Walze. Einer von uns ist hängen geblieben und hat dabei seine Hand verloren. Das war der Armenier Geprem Sertzeyian vom Dourgouti. Unsere Deutschen drängten uns, Sand mit den Karren zu holen, um die flammenden Flugzeuge auszulöschen. Und wir taten es. Bei diesem Angriff sind vier bis fünf Flugzeuge in Flammen geraten. Sie, Herr Mall, sagen, dass Athanasios Zotas bei diesem Angriff gestorben ist. An einem Athanasios Zotas erinnere ich mich nicht.

Σε σχέση με το αν είδαμε τον Διοικητή του στρατόπεδου στο Hailfingen Schrömberger: Γερμανό Διοικητή δεν συνάντησα στο Hailfingen. Αντίθετα συναντήσαμε τον Πολωνό Διοικητή – δεν θυμάμαι ονοματεπώνυμο – λίγες μέρες πριν φύγουμε από εκεί. Εκεί είχαμε και στρατιώτες Πολωνούς. Αυτοί ήταν νεαρά παιδιά (20άρηδες)

Ο Διοικητής αυτός βλέποντας την κατάσταση των υποδημάτων μας που ήταν επίσης κουρελιασμένα μας ζήτησε να του δώσουμε μία κατάσταση με το νούμερο υποδημάτων που αντιστοιχούσε στον καθένα μας και φρόντισε να μας τα στείλει. Ήταν υποδήματα από ξύλο και βακέτα. Πολύ γερά.

Zum Lagerkommandanten in Hailfingen Schrömberger:

Einen Deutschen Kommandanten habe ich in Hailfingen nicht getroffen. Im Gegenteil, wir trafen den polnischen Kommandanten - ich erinnere mich nicht an den Namen - einige Tage vor unserer Abreise. Dort, in Hailfingen, hatten wir Soldaten aus Polen. Dies waren kleine Kinder (um die 20 Jahre alt). Dieser Kommandant, sah den schlechten Zustand unserer Schuhe, die waren sehr zerlumpt, und bat uns, ihm eine Liste mit unserer passenden Schuhgröße zu geben. Wir gaben ihm die Liste mit den entsprechenden Schuhgrößen, und tatsächlich hat er dafür gesorgt. Die Schuhe wurden uns geschickt. Sie waren aus Holz und Baumwolle. Sehr robust.

Στο Hailfingen στρώναμε σιδηροτροχιές για βαγονέτα. Τη ράγα, μήκους 10μ, τη σηκώναμε 10 άτομα. Εκεί περάσαμε πολύ άσχημα. Δεν τρώγαμε καλά. Τρώγαμε σκέτο ζουμί κι ένα κομμάτι ψωμί. Από την πείνα άρχισαν μερικοί να πρήζονται. Και η εργασία ήταν πολύ ζόρικη. Εκεί κάποιος Γερμανός, ονόματι Σαρλ, ήταν πολύ βάνουσος. Μας υπέβαλε σε μαρτύρια. Με βαριά ξύλα κάτω από τις μασχάλες μας, μας υποχρέωνε να τρέχουμε μέσα στη βροχή. Στο Hailfingen ζητιανεύαμε. Οι κάτοικοι συχνά μας έδιναν κάτι να φάμε, αλλά ήταν επιφυλακτικοί. Όταν άρχισαν κάποιοι να πρήζονται μας διώξανε για το Oberjesingen.

In Hailfingen legten wir Eusenbahnschienen für Wagen. Die Schiene, 10 m lang, wurde von 10 Menschen getragen. Diese Zeit dort war sehr schlecht. Wir haben wenig zum Essen gehabt. Wir aßen eine einfache Brühe und ein Stück Brot. Wegen dem Hunger begannen einige zu schwellen. Und der Job war sehr anstrengend. Und dort war ein Deutscher namens Charle sehr brutal. Er hat uns sikaniert. Mit schweren Holzbrücke unter den Achseln mussten wir in den Regen laufen. In Hailfingen bettelten wir. Die Bewohner gaben uns oft etwas zu essen, aber sie waren sehr zurückhaltend reserviert. Als einige Leute zu schwellen begannen, haben sie uns nach Oberjesingen gedrängt.

Στο Hailfingen φορούσαμε μια κονκάρδα ξύλινη με ένα νούμερο. Εγώ είχα το νούμερο 210. Και ένα δικό μου περιστατικό στο νταμάρι: Στο νταμάρι πηγαίναμε για να σπάσουμε πέτρες. Ενώ φορτώναμε τις σπασμένες πέτρες στο ντεκοβίλ, ο ιδιοκτήτης του νταμαριού μάλλον περίμενε μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα από εμάς, παρ' ό,τι ήμασταν εξαντλημένοι και ρακένδυτοι. Για να μας υποδείξει τον τρόπο εργασίας πήρε μια μεγάλη πέτρα – γύρω στα 5 κιλά – και την πέταξε προς εμάς. Η πέτρα με βρήκε στο κεφάλι και με τραυμάτισε. Το περιστατικό έγινε αντιληπτό από τη σύζυγό του επειδή το σπίτι του ήταν πολύ κοντά στο νταμάρι. Εκείνη τρέχοντας έφτασε στο νταμάρι και ξεφτίλισε μπροστά μας τον σύζυγό της. Στη συνέχεια με πήρε σπίτι της να με περιποιηθεί. Εκεί, με έβαλε και κάθισα πάνω σ' ένα ντιβάνι που ήταν

σκεπασμένο μ' ένα καθαρό λευκό σκέπασμα. Όταν κάθισα ντροπιάστηκα γιατί οι ψείρες έτρεχαν πάνω στο λευκό σκέπασμα, αλλά εκείνη με καθησύχασε. Περιποιήθηκε το τραύμα μου και μου έδωσε εσώρουχα, κάλτσες και ένα πουκάμισο. Επίσης μου έδωσε και κολατσιό. Την ευχαρίστησα και έφυγα.

In Hailfingen trugen wir ein hölzernes Abzeichen mit einer Nummer. Ich hatte die Nummer 210. Und ein Vorfall in Damari mit eigener Beteiligung: Wir gingen nach Damari, um Steine zu zerbrechen. Während wir die zerbrochenen Steine auf die Dekovil luden, der Besitzer der Damari erwartete von uns wahrscheinlich mehr Effizienz, obwohl wir erschöpft und zerlumpt waren. Um uns zu zeigen, wie er arbeitet, nahm er einen großen Stein in der Hand - ungefähr 5 Kilo - und hat ihn in unsere Richtung zugeworfen. Der Stein hat mich am Kopf getroffen und mich verletzt. Der Vorfall wurde von seiner Frau wahrgenommen, da sein Haus in der Nähe von Damari war. Sie rante zu Damari und hat ihren Ehemann vor uns erniedrigt. Sie brachte mich dann zu ihr nach Hause, um mich zu verpflegen. Dort forderte sie mich auf einen Diwan mit einem saubereren weißen Deckel hinzusitzen. Als ich dort saß, schämte ich mich, weil die Läuse auf der weißen Decke liefen, aber sie beruhigte mich. Sie behandelte meine Wunde und gab mir Unterwäsche, Socken und ein Hemd. Auch eine Vespa gab sie mir. Ich dankte ihr und ging.

Παρακάτω αναφέρω όσους από εμάς πήγαμε στο Oberjesingen: Εκτός από αυτούς, στο Hailfingen θυμάμαι επίσης τους:

-Ευάγγελος ΓΙΑΝΝΑΤΟΣ. Από τον Νέο Κόσμο. Ήταν περίπου 48-49 ετών. Πρώην αστυνομικός.

-Στέλιος (δεν θυμάμαι επώνυμο). Από τον Νέο Κόσμο. 22 ετών. Έφτιαχνε και πουλούσε γιαούρτια. Ο Στέλιος πέθανε από μόλυνση από χαλασμένο δόντι του. Τον θάψαμε στο Hailfingen, αφού έμεινε άταφος στα χιόνια επί 4 μέρες.

Im Folgenden erwähne ich diejenigen von uns, die nach Oberjesingen gegangen sind: Neben denen von Hailfingen erinnere ich mich auch an diese: -Evangelos GIANNATOS. Aus Neos-Kosmos. Er war ungefähr 48-49 Jahre alt. Ehemaliger Polizist. -Stelios (ich erinnere mich nicht an den Nachnamen). Aus der Neos-Kosmos. 22 Jahre alt. Er machte und verkaufte Joghurts. Stelios starb an einer Infektion seines entzündeten Zahnes. Wir haben ihn in Hailfingen begraben, nachdem er 4 Tage lang im Schnee gelegen hatte.

Oberjesingen

Εκεί φτάσαμε 30 όμηροι από την Ελλάδα και όχι 20 όπως λέει η έκθεση. Από αυτούς τον ένα, τον γιατρό, τον πήραν αμέσως να δουλέψει στο Νοσοκομείο. Και ένας δεύτερος, ο Παναγιώτης (Τάκης) Αδαμακόπουλος έφυγε γρήγορα και πήγε στο Νοσοκομείο για νοσηλεία. Μάλιστα, επειδή δεν τον είδαμε για πολύ καιρό τον θεωρούσαμε πεθαμένο. Μείναμε 28. Από αυτούς τους 28 οι πιά πολλοί ήμασταν Έλληνες και Αρμένιοι από τον Νέο Κόσμο και το Δουργούτι (Αθήνα). Κάποιοι ήσαν από την Κοκκινιά (Πειραιάς), τον Βύρωνα, το Κατσιπόδι (Αθήνα), το Μπραχάμι (Αθήνα), και την Νέα Σμύρνη (Αθήνα). Το Δουργούτι-Νέος Κόσμος ήταν η Αρμένικη συνοικία της Αθήνας. Αρμένιους που να είναι από άλλη περιοχή, πλην Δουργουτίου - Νέου Κόσμου – Νέας Σμύρνης, δεν είχαμε.

Dort sind wir 30 Geiseln aus Griechenland und nicht 20, wie es im Bericht steht. Von diesen, den Arzt brachten sie sofort zur Arbeit ins Krankenhaus. Und ein zweiter, Panagiotis (Takis) Adamakopoulos, ging schnell als Patient ins Krankenhaus für einen stationären Aufenthalt. Da wir ihn lange nicht mehr gesehen haben, hielten wir ihn für tot. Wir waren 28. Von diesen 28 waren die meisten von uns Griechen und Armenier aus den Stadtteilen Neos-Kosmos und Dourgouti (Athen). Einige kamen aus Kokkinia (Piräus), Vyronas, Katsipodi Brahama und Nea-Smyrni (alle Athen). Die Stadtteile Dourgouti und Neos-Kosmos waren die armenischen Viertel von Athen. Armenier, die aus einer anderen Region kommen, außer Dourgouti, Neos-Kosmos und Nea-Smyrni, hatten wir nicht.

Το υπνωτήριό μας ήταν ένας σταύλος αλόγων. (Σας στέλνω ένα σκίτσο όπου φαίνονται το χωριό και ο σταύλος-υπνωτήριο). Ο ιδιοκτήτης του σταύλου –ένας ευτραφής, ηλικιωμένος κύριος (όνομα δεν θυμάμαι. Ίσως ήταν ο Bauem) - συγκινούνταν και έκλαιγε όταν εμείς, συχνά, τον φωνάζαμε «vater». Ο Bauem ήταν πάντα γελαστός. Στο υπνωτήριο αυτό (που είχε σχήμα Γ) ξαπλώναμε πάνω στο έδαφος στο οποίο είχαν ρίξει άχυρα. Δεν κοιμόμασταν σε κουκέτες. Φορούσαμε ρούχα κουρελιασμένα. Πάνω από αυτά τα κουρέλια φορούσαμε πάντα δύο κουβέρτες, τις οποίες μας είχαν δώσει στο Zweibrücken.

Unser Schlafquartier war ein Pferdestall. (Ich schicke dir eine Skizze, die das Dorf und das Treppenschlafzimmer zeigt). Der Besitzer des Stalls - ein herzzerreißender, älterer Herr (An den Name erinnere ich mich nicht. Vielleicht Bauer) - sichtbar mitbewegt und weinte, wenn wir ihn oft "Vater" nannten. Bauur war immer fröhlich. In diesem Schlafsaal (Γ förmig) lagen wir auf dem Boden, der mit Stroh bedeckt war. Wir haben nicht in Etagenbetten geschlafen. Wir trugen zerlumpete Kleidung. Über diesen Lumpen trugen wir immer zwei Decken, die wir in Zweibrücken erhalten hatten.

Η δουλειά μας περιελάμβανε φτιάξιμο δρόμων και ενός βοηθητικού αεροδρομίου μέσα στο δάσος, περίπου 1 χιλιόμετρο από το Oberjesingen. Όταν ερχόταν η νταλικά με χοντρό χαλίκι (δεν ήταν ανατρεπόμενη) έπρεπε να την αδειάσουμε μέσα σε 10 λεπτά. Γιατί η νταλικά φαινόταν από τα αεροπλάνα. Για το αεροδρόμιο φτιάχναμε φαρδιούς δρόμους για να φυλάσσονται αεροπλάνα. Το δάσος ήταν μεγάλο. Δίπλα του είχε και μια λίμνη που πάγωνε. Κάθε πρωί ξεκινούσαμε περίπου 25 άτομα για το δάσος. Όταν φεύγαμε για δουλειά, μας έπαιρνε πάντα ένας φύλακας να μας οδηγήσει εκεί. Οι φύλακές μας ήταν δύο στρατιώτες ηλικιωμένοι. Αυτοί εναλλάσσονταν. Άλλοτε μας έπαιρνε ένας Γερμανός και άλλοτε ένας Αυστριακός. Το όνομα του Γερμανού δεν το θυμάμαι (ίσως να λεγόταν Τεοντόρ). Αυτός ήταν πολύ βαρύς. Ήταν καμμιά 65αριά χρονών. Μας έλεγε: Κι εμένα ο γιός μου είναι στην Αγγλία αιχμάλωτος. Ήταν σαν να μας έλεγε: Μη μιλάτε καθόλου. Αντίθετα, ο Αυστριακός, που λεγόταν Fritze (δεν ξέρω αν το γράφω σωστά) και ήταν λίγο νεότερος (55-60 χρονών) ήταν πάντα γελαστός, έπαιζε μαζί μας στα χιόνια. Και μας άφηνε να παίζουμε ακόμη και με το όπλο του. Λέγοντας «αν το ξέραν θα με τουφεκίζανε». Ο Fritze είχε δύο κόρες όμορφες. Όταν ερχόταν η νταλικά φτιάχναμε δρόμους.

Unsere Arbeit umfasste Straßenbau und die Errichtung eines Hilfs-Flughafens im Wald, etwa 1 km vom Oberjesingen. Wenn der Wagen mit grobem Kies kam (der war nicht kippend), mussten wir ihn innerhalb von 10 Minuten leeren. Weil die Müllkippe von den Flugzeugen aus, zu sehen war? Für den Flughafen machten wir breite Straßen, um Flugzeuge zu versteckt zu halten. Der Wald war groß. Neben ihm war ein See, der erfuhr. Jeden Morgen nahmen wir, ungefähr 25 Leute, den Weg für den Wald genommen. Als wir zur Arbeit gingen, war immer eine Wache dabei, um uns dorthin zu bringen. Unsere Wachen waren zwei ältere Soldaten. Sie wechselten sich ab. Manchmal hat uns ein Deutscher und manchmal ein Österreicher mitgenommen. Der deutsche, den Name erinnere ich mich nicht (vielleicht Theodor). Er war sehr schwerfällig. Er war nicht älter als 65 Jahre. Er sagte zu uns: "Mein Sohn ist auch in England im Gefängnis". Es war so, als ob er uns sagen würde: Seid ruhig und redet nicht. Das Gegenteil war der Österreicher namens Fritze (ich weiß nicht, ob so richtig geschrieben wird). Er war etwas jünger (55-60 Jahre alt) und immer lächelnd spielte mit uns im Schnee. Und er ließ uns sogar mit seinem Gewehr spielen. Dabei sagte zu uns: "Wenn die wüssten, würden sie mich umbringen". Fritze hatte zwei schöne Töchter. Und als der Wagen mit dem Kies ankam, machten wir uns an die Straßenarbeit.

Ο μάγειρας έμενε πάντα στο Schlafhaus για να ετοιμάσει φαγητό. Ο μάγειρας ήταν επαγγελματίας μάγειρας και με φτωχά υλικά μας έφτιαχνε νόστιμο φαγητό. Μαζί του έμεναν καθημερινά και 2 άτομα για βοηθοί του. Αυτοί μας κουβάλαγαν το φαγητό σε έλκηθρο. Ήταν επίσης επιφορτισμένοι να βράζουν τα ρούχα μας πάνω στη σόμπα για να σκοτώσουν τις ψείρες. Ο μάγειρας μαγείρευε έξω από το Schlafhaus στη βορεινή πλευρά του εξωτερικού τοίχου. Εκεί υπήρχε και μία βρύση. Επίσης και η τουαλέτα ήταν εξωτερικά του Schlafhaus (φαίνεται στο σκίτσο).

Στο Oberjesingen γενικά μας φέρθηκαν όλοι πολύ καλά, με μόνη εξαίρεση τον Γερμανό φύλακα. Θυμάμαι τον Άλμπερτ -65 περίπου ετών- που ήταν υπεύθυνος για τα εργαλεία και κούτσαινε λίγο. Ήταν κι ένα γεροντάκι, ο Γιάκομπ, με το τσιμπούκι. Πολύ καλός. Στο Deckenpfronn δεν πήγα ποτέ.

Der Koch blieb immer im Schlafhaus, um das Essen zuzubereiten. Er war ein professioneller Koch und mit einfachen Materialien machte er uns ein leckeres Essen. Auch 2 weitere Personen blieben täglich als seine Assistenten bei ihm. Sie trugen unser Essen auf einem Schlitten. Sie wurden auch beauftragt, unsere Kleidung auf dem Herd zu kochen, um die Läuse zu töten. Der Koch kochte vor dem Schlafhaus an der Nordseite der Außenmauer. Es gab auch einen Wasserhahn. Auch die Toilette war außerhalb des Schlafhauses (in der Skizze gezeigt). In Oberjesingen sind

wir von allen sehr gut behandelt worden, mit Ausnahme des deutschen Wachmanns. Ich erinnere mich an Albert - ungefähr fünfundsechzig Jahre alt -, der für die Werkzeuge verantwortlich war, und er hinkte ein bisschen. Es war auch ein alter Mann, Jacob, mit der Pfeiffer. Ein sehr guter Mann.

In Deckenpfronn bin ich nie gewesen.

Περιστατικό με καρότσια που τα σπρώχναμε στους διαδρόμους του υπό κατασκευή αεροδρομίου δεν θυμάμαι.

Θυμάμαι ένα πρωί, γύρω στο τέλος του Φλεβάρη '45 ήρθε στο Oberjesingen ένας Ταγματάρχης της Αεροπορίας. Μας είδε ρακένδυτους. Του είπαμε ότι είμαστε από την Αθήνα. Μας απάντησε ότι το ήξερε. Εμείς σηκωθήκαμε «Προσοχή» και αυτός μας είπε να καθίσουμε. Μιλήσαμε κανένα δεκάλεπτο στα Ελληνικά (μίλαγε άπταιστα ελληνικά γιατί είχε δουλέψει 12 μήνες σε μια εταιρεία στην Αθήνα, στον Ασπιώτη). Μας υποσχέθηκε να μας στείλει ρουχισμό για 30 άτομα, κάτι που αρχικά δεν πιστέψαμε. Ωστόσο, μας έστειλε πλήρη ρουχισμό: Κάλτσες, εσώρουχα, σακάκια (που είχαν αγκυλωτό σταυρό στα κουμπιά), αμπέχονα, παντελόνια και αδιάβροχα. Τα κουμπιά τα κόψαμε από φόβο μήπως εξ αιτίας αυτού οι σύμμαχοι μας περάσουν για Γερμανούς. Με το ρουχισμό που μας έστειλε γλυτώσαμε από το κρύο. Υπάρχει μια φωτογραφία που βγήκε στα χιόνια στο δρόμο προς Στουτγκάρδη, σ' ένα ύψωμα. Απ' το ίδιο ύψωμα, για παιχνίδι, καβαλάγαμε ένα καρότσι σαν να ήταν έλκηθρο και φτάναμε μέχρι το υπνωτήριο. Από κει βλέπαμε το βράδυ και τη Στουτγκάρδη που φλεγόταν από τους βομβαρδισμούς.

An einem Fall mit Einkaufswagen, die wir in die Korridore des im Bau befindlichen Flughafens schoben, kann ich mich nicht erinnern. Ich erinnere mich an einen Major der Luft Wehr, der eines Morgens, gegen Ende Februar 45 in Obermassingen kam. Er hat uns in diesem schlechten Zustand gesehen. Wir sagten ihm, wir kämen aus Athen. Er antwortete, dass er es wusste. Wir standen auf "Vorsicht" und er sagte uns, wir sollten uns setzen. Wir sprachen mit ihm Griechisch (er sprach fließend Griechisch, weil er 12 Monate in einer Firma in Athen gearbeitet hatte, Aspiotis). Er versprach, uns Kleidung für 30 Personen zu schicken, was wir zunächst nicht glaubten. Er schickte uns jedoch volle Kleidung: Socken, Unterwäsche. Jacken (die ein Hakenkreuz auf den Knöpfen hatten), Westen, Hosen und Regenmäntel. Die Knöpfe haben wir entfernt, aus Angst, dass unsere Verbündeten uns für Deutschen hielten könnten. Mit den Kleidern, die er uns schickte, entkamen wir der Kälte. Auf dem Weg nach Stuttgart, auf einem Hügel, ist ein Bild im Schnee entstanden. Vom selben Hügel aus, machten wir ein Spiel. Wir stiegen auf einem Wagen auf, als wäre es ein Schlitten und schlitten wir so bis zum Schlafgebäude. Von dort aus sahen wir am Abend auch die Stadt Stuttgart, die durch die Bombardierungen brannte.

Θυμάμαι ότι πήγαμε 1-2 φορές (Κυριακή) για να δούμε την πόλη Έρενμπεργκ (5 χμ, 1 ώρα με τα πόδια).

Όταν έφτασαν οι Γάλλοι είχαν μαζί τους και Σενεγαλέζους. Αυτοί είχαν βιάσει κορίτσια μέσα στα σπίτια τους. Για να προστατέψουν τα κορίτσια του Fritze από πιθανό βιασμό, κάποιοι από εμάς τρέξαν στο Έρενμπεργκ, όπου έμενε η οικογένεια του Fritze και βοηθήσανε να αποτραπεί το μοιραίο.

Ich erinnere mich, wir gingen 1-2 Mal (Sonntag) nach Herrenberg (5 km, 1 Stunde zu Fuß). Als die Franzosen kamen, hatten sie Senegalesen bei sich. Sie hatten Mädchen in ihren Häusern vergewaltigt. Um Fritze's Mädchen vor einer möglichen Vergewaltigung zu schützen, rannten einige von uns nach Herrenberg, wo die Familie Fritze wohnte, und halfen so, das Schreckliche zu verhindern.

Τα ονόματα ομήρων που θυμάμαι από το Oberjesingen

Από Δουργούτι – Νέο Κόσμο- Άνω Νέα Σμύρνη ήσαν οι:

-Παναγιώτης ΑΔΑΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, 16-17 ετών

-Ιωάννης ΒΕΡΓΟΣ, 16-17 ετών

-Νίκος ΣΚΑΛΤΣΑΣ (εγώ), 16-17 ετών

-Δονάτος ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, 22 ετών

-Κάποιος με παρατσούκλι «Μπανάνος». Ονοματεπώνυμο δεν θυμάμαι. Ήταν καραγωγέας, περίπου 40 ετών.

-Γκάρο ΓΕΒΟΝΤΙΑΝ. Αρμένιος. 21 ετών.

- Γεπρέμ ΣΕΡΤΖΕΓΙΑΝ. Αρμένιος. (Έχασε το χέρι του στον βομβαρδισμό) Περίπου 20 ετών.
- Χαϊκ (δεν θυμάμαι επώνυμο. Αρμένιος. Περίπου 25 ετών. Αυτοκτόνησε όταν γυρίσαμε στην Ελλάδα.
- Γιάκομπ (δεν θυμάμαι επώνυμο). Αρμένιος. 18 ετών.
- Γκιουλπίν (δεν θυμάμαι επώνυμο). Αρμενάκι. Περίπου 16-17 ετών.
- Κρικόρ (δεν θυμάμαι επώνυμο). Αρμένιος. Περίπου 35 ετών.
- Προκόπης (Πρόκος) (Αγκόπ) (δεν θυμάμαι επώνυμο). Αρμενάκι. Περίπου 18-19 ετών.
- Δεν θυμάμαι ονοματεπώνυμο. Αρμενάκι. Περίπου 16-17 ετών.
- Και δεύτερος που δεν θυμάμαι ονοματεπώνυμο. Αρμενάκι. Περίπου 16-17 ετών.
- Ονίκ (δεν θυμάμαι επώνυμο). Αρμένιος. Περίπου 40.

Namen aus Oberjensingen, an die ich mich erinnere.

Von Dourgouti, Neos-Kosmos und Ano-Nea-Smyrni waren:

- Panagiotis ADAMAKOPOULOS, 16-17 Jahre alt
- Ioanis BERGOS, 16-17 Jahre alt
- Nikos SKALTSAS (Ich), 16-17 Jahre alt
- Donatos STAVROPOULOS, 22 Jahre alt
- Jemand, "Bananos" genannt, an den Name erinnere ich mich nicht. Er war ein Dirigent, ungefähr 40 Jahre alt.
- GARO GEVONTIAN. Armenier. 21 Jahre alt.
- Gebrem SERTZEGIAN. Armenier. (Er verlor seine Hand in der Bombardierung) Etwa 20 Jahre. -
- Haik (ich erinnere mich nicht an seinen Nachnamen, Armenier, ungefähr 25 Jahre alt). Er hat Selbstmord begangen, als wir nach Griechenland zurückgekehrt sind.
- Jacob (Ich erinnere mich nicht an seinen Nachnamen). Armenier 18 Jahre alt.
- Guilpin (Ich erinnere mich nicht an seinen Nachnamen). Armenaki. Etwa 16-17 Jahre alt.
- Krikor (ich erinnere mich nicht an seinen Nachnamen). Armenier. Über 35 Jahre alt.
- Prokopis (Prokos) (Agop) (ich erinnere mich an keinen Nachnamen). -Armenaki. Etwa 18-19 Jahre alt.
- Ich erinnere mich nicht an seinen Namen. Armenaki. Etwa 16-17 Jahre alt.
- Und noch einer. Ich erinnere mich nicht an den Namen. Armenaki. Etwa 16-17 Jahre alt.
- Ovik (Ich erinnere mich nicht an seinen Nachnamen). Armenier. Über 40.

Από τον Βύρωνα ήσαν οι:

- Νικόλαος Διπλάρης. Περίπου 48-50 ετών. Ήταν ο μεγαλύτερος, είχαν ασπρίσει και κάπως τα μαλλιά του. Τον προσέχαμε όλοι μας. Ήταν πασιέ ποτών.
- Κώστας Σμυρνιώτης. Ήταν δικηγόρος. Περίπου 48-50 ετών.
- Χρήστος (δεν θυμάμαι επώνυμο). Περίπου 35 ετών.
- Ένας που δεν θυμάμαι επώνυμο. Ήταν γιατρός (μπορεί να μην ήταν τελειόφοιτος της Ιατρικής). 23-24 ετών. Μετά που τον πήραν στο Νοσοκομείο του Oberjesingen, ήρθε να μας επισκεφτεί μία ή δύο φορές. Ήρθε καλοντυμένος (κουστουμαρισμένος). Δεν ήρθε σαν γιατρός.
- Ήσαν και μερικοί άλλοι Βυρωνιώτες των οποίων το ονοματεπώνυμο δεν θυμάμαι.

Von Byronas waren:

- Nicolas Doublearis. Etwa 48-50 Jahre. Er war der Ältere, seine Haare etwas weiß. Wir haben alle auf ihn aufgepasst. Er war ein Getränkegetränk.
- Kostas Smyrniotis. Er war ein Anwalt. Etwa 48-50 Jahre.
- Christos (ich erinnere mich nicht an seinen Nachnamen). Über 35 Jahre alt.
- Einer, an seinen Nachnamen erinnere ich mich nicht. Er war Arzt (er war vielleicht noch Medizinstudent). 23-24 Jahre alt. Nachdem sie ihn ins Oberjesinger Krankenhaus gebracht hatten, kam er uns ein oder zwei Mal besuchen. Er kam gut angezogen. Er kam nicht als Arzt.
- Und da waren noch andere aus Byronas, an deren Namen ich mich nicht mehr erinnere.

Από το Κατσιπόδι (σημερινή Δάφνη) και το Μπραχάμι (σημερινός Άγιος Δημήτριος) ήσαν οι:

- Μέμος (δεν θυμάμαι επώνυμο). 22 ετών.
  - Ιωάννης Αλατάς, 25 ετών.
  - ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑΚΟΣ Άγγελος (δεν θυμάμαι μικρό όνομα). 28 ετών. Δούλευε στο φαρμακείο του Μπακάκου.
  - Δημήτρης ΣΚΑΡΛΑΤΟΣ. Ήταν κουρέας. 19 ετών
- Από την Κοκκινιά (η Κοκκινιά είναι στον Πειραιά) ήσαν οι:

-Σπύρος ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ. Έλεγε ότι ήταν Πειραιώτης (ίσως να ήταν από την Κοκκινιά. 22 ετών.

-Σωτήρης (δεν θυμάμαι επώνυμο). Ήταν περίπου 40 ετών και ήταν βαρύς και αμίλητος.

-ο μάγειρας μας (δεν θυμάμαι το ονοματεπώνυμό του). 40 ετών.

Von Katsipodi (heute Daphne) und Brahami (heute Agios Dimitrios) waren:

-Memos (Ich erinnere mich nicht an seinen Nachnamen). 22 Jahre alt.

-Ioannis Alatas, 25 Jahre alt.

-TRIANTAFYLLAKOS Aggelos (ich erinnere mich nicht genau an seinen Vorname). 28 Jahre alt. Er arbeitete in der Bakaku-Apotheke.

-Dimitris SKARLATOS. Er war Friseur. 19 Jahre alt

Von Kokkinia (Kokkinia ist in Piräus) waren:

-Spyros ELEFThERiADiS. Er sagte, er sei aus Piräus (vielleicht war er doch aus Kokkinia, 22 Jahre alt).

-Sotiris (ich erinnere mich nicht an seinen Nachnamen). Er war ungefähr 40 Jahre alt und war schwerfällig und unansprechbar.

-unser Koch (ich erinnere mich nicht an seinen Name). 40 Jahre alt.

Περί τα τέλη Μαρτίου με αρχές Απριλίου μας πήγανε στο Haigerloch. Εκεί είχαν φτιάξει ένα μεγάλο στρατόπεδο πρόχειρο, όπου βρεθήκαμε Έλληνες, Ιταλοί, Πολωνοί, Ρώσοι, Γάλλοι. Ήμασταν πάνω από χίλια άτομα - όμηροι και αιχμάλωτοι μαζί. Δεν είχε τροφή για τόσα άτομα. Είχαμε μόνο ξηρή πατάτα και ψωμί. Εκεί αρχίσαμε να ακούμε τα συμμαχικό πυροβολικό και τανκς. Εκεί μείναμε 3-4 μέρες και μας πήγαν 2-3 μέρες στο αλατωρυχείο. Σκάβαμε κάθε μέρα πιά βαθιά. Βγάζαμε αλάτι και το φορτώναμε σε βαγονέτα που φεύγανε για κάπου. Στις 16-17/4 άνοιξε η πόρτα του στρατοπέδου και εμάς τους Έλληνες μας πήραν προς Tübingen. Στη μέση μας εγκατέλειψαν. Φτάσαμε μόνοι μας στο Tübingen, όπου δεν μείναμε ούτε ένα 24ωρο. Ξαναγυρίσαμε στο Haigerloch. Εκεί διαλέξαμε ένα μέρος δασώδες όπου αρχίσαμε να σκάβουμε με τα στίγκινα πιάτα μας. ένα πρόχειρο καταφύγιο. Κάποιοι από εμάς με κίνδυνο της ζωής τους, πήγαν στο πλησίον αλατωρυχείο και έφεραν φτυάρια για να σκάψουμε τάφρο πιο βαθιά για να προστατευτούμε από τους βομβαρδισμούς. Στο σκάμμα μείναμε 3 μέρες γεμάτες και παίζαμε χαρτιά για να περάσει η ώρα. Είχαμε μόνο ξηρές πατάτες και φέρναμε νερό από ένα ρυάκι. Στο χωριό είχε μείνει ένας Έλληνας για να κάνει γνωστό πού ήμασταν κρυμμένοι οι υπόλοιποι. Και ήρθαν 4-5 αμερικάνικα τζίπ και μας πήρανε στις 23/4/1945.

Von Ende März bis Anfang April sind wir nach Haigerloch gebracht. Dort hatten sie ein großes provisorisches Lager aufgebaut. Dort kamen wir Griechen mit Italiener, Polen, Russen, und Franzosen zusammen. Wir waren über tausend Menschen - Geiseln und Gefangene zusammen. Es gab kein Essen für so viele Leute. Wir hatten nur getrocknete Kartoffeln und Brot. Dort hörten wir alliierte Artillerie und Panzer. Dort blieben wir für 3-4 Tage und sie nahmen uns 2-3 Tage im Salzbergwerk. Wir sind jeden Tag tiefer gegangen. Wir nahmen Salz und luden es auf einen Wagen, der irgendwo abfuhr. Am 16-17.04 öffnete sich die Lager Tür und uns Griechen brachten sie nach Tübingen. In der Mitte des Weges haben sie uns verlassen und sind gegangen. Wir kamen alleine in Tübingen an, wo wir nicht einmal 24 Stunden blieben. Wir gingen zurück nach Haigerloch. Dort wählten wir im Wald einen Platz aus, und begannen mit unseren gezinkten Geschirren eine Bleibe-Grube auszugraben. Einige von uns gingen unter Lebensgefahr zum nahe gelegenen Salzbergwerk und brachten Schaufeln, um Gräben tiefer zu graben und somit uns von den Bomben zu schützen. Wir verbrachten 3 Tage in der Grube und spielten, für den Zeitvertreib, Karten. Wir hatten nur getrocknete Kartoffeln und Wasser holten wir aus einem Bach. Im Dorf ist ein Grieche zurückgeblieben, um den Alliierten mitzuteilen, wo wir uns versteckt haben. Und es kamen 4-5 Amerikanische Zips und nahmen uns am 23.04.1945.

Για το αν έχω επικοινωνία με άλλους ομήρους: Ο Δονάτος Σταυρόπουλος, είναι γαμβρός μου. Εξακολουθεί και μένει κοντά σε εμένα. Δεν στέκει όμως καλά στα μυαλά του. Δεν θυμάται.

Ποδόσφαιρο δεν είχαμε παίζει παρά όταν απελευθερωθήκαμε. Στο Offenburg, απελευθερωμένοι πιά, φτιάξαμε μια ομάδα οι Έλληνες. Το ίδιο και οι Πολωνοί. Παίξαμε 1 ή 2 παιχνίδια Πολωνία-Ελλάδα. Επίσης δεν θυμάμαι κάποιον με την ιδιότητα του βαρελοποιού. Ούτε το όνομα Eugen Renz. Ούτε την κόρη του, Όλγα.

Θυμάμαι όμως ένα κοριτσάκι 5-7 ετών, την Άνε-Λώρε. Έμεινε στο Oberjesingen (εκάϊγ βέλος στο σκίτσο) απέναντι από το στάβλο σε μια μονοκατοικία. Αυτό κάθε πρωί μας χαιρετούσε την ώρα που φεύγαμε για δουλειά.

Ob ich mit anderen Geiseln in Verbindung stehe: Donatos Stavropoulos, er ist mein Schwiegersohn. Er bleibt nach wie vor in meiner Nähe. Aber im Kopf steht er nicht gut. Er erinnert sich nicht.

Wir haben erst Fußball gespielt, als wir schon befreit wurden. In Offenburg, endlich als freie Menschen, machten wir eine Fußball-Mannschaft. Die Griechen. Das Gleiche machten auch die Polen. Wir haben 1 oder 2 Spiele Polen gegen Griechenland gespielt. Ich erinnere mich auch nicht an jemanden Fassbauer. Nicht an der Name Eugen Renz und auch nicht an seine Tochter Olga. Aber ich erinnere mich an ein kleines Mädchen von 5-7 Jahren, Anne-Lore. Es wohnte im Oberjesingen (ein Pfeil in der Skizze) in einem Einfamilienhaus gegenüber dem Stall. Jeden Morgen, als wir zur Arbeit gingen, wurden wir von ihr begrüßt.

Εβραίοι:

Όταν φεύγαμε από το Hailfingen – 10 ή 12/12/1944 - είδα να φτάνει ένας σχηματισμός περίπου 30 Εβραίων σε τριάδες. Ήταν καλοντυμένοι. Με γούνινα καπέλα. Με μιά βαλίτσα στο χέρι. Ήταν σε μιά απόσταση από εμάς περίπου 200 μέτρα. Κάποιος Γερμανός έδωσε μιά εντολή να σταματήσουν. Οι Εβραίοι σταμάτησαν και άφησαν κάτω, πλάϊ στα πόδια τους τη βαλίτσα που κρατούσαν. Κατάλαβα ότι ήρθαν να μας αντικαταστήσουν. Δεν γνωρίζω τι απέγιναν. Υποθέτω ότι αυτοί θα πρέπει να έμειναν σε παράγκες προκάτ που είχαν φτιαχτεί. Αυτές ήταν ζεστές, με ξύλινα πατώματα. Ήταν 4 ή 5 παράγκες Αυτές είχαν και κρεβάτια διώροφα ή τριώροφα. Αντίθετα εμείς είχαμε μείνει σε τολ για αεροπλάνα πάνω σε άχυρο. Και μάλιστα είχαν φτιάξει με ξύλο δεύτερο πάτωμα στο τολ και είχαν ρίξει και στα 2 πατώματα άχυρο. Τα πατώματα απείχαν 4-5 σκαλοπάτια. Το τολ είχε 2 πόρτες και είχαμε και 2 σόμπες.

Juden:

Als wir Hailfingen - 10 oder 12/12/1944 - verließen, sah ich etwa 30 Juden in einer Dreier Reihe kommend. Sie waren gut angezogen. Mit Pelzmützen. Mit einem Koffer in der Hand. Die Entfernung von uns etwa 200 Meter. Ein Deutscher gab ein Befehl zu stehen. Die Juden stoppten und stellten ihren eigenen Koffer neben ihren Füßen hin. Ich gehe davon aus, dass sie uns ersetzt haben. Ich weiß nicht, was mit denen passiert ist. Ich nehme an, sie sind in den neu gemachten Baracken untergebracht worden. Diese waren warm, mit Holzböden. Sie waren 4 oder 5 Schuppen, sie hatten auch Doppel- oder Dreibettbetten. Wir dagegen wurden in einem Flugzeug-Tunnel, belegt mit Heu, untergebracht. Und sie hatten sogar noch einem zweiten Stockwerk aus Holz gemacht. Beide Stockwerke wurden mit Stroh belegt. Zwischen den Stockwerken waren 4-5 Treppenstufen. Der Tunnel hatte 2 Türen und wir hatten auch 2 Öffnen.

Για Ρώσους αιχμαλώτους:

Το μόνο που ξέρω ήταν ότι στο δάσος δούλευαν μαζί μας και λίγοι Ρώσοι αιχμάλωτοι. Δεν ξέρω από πού τους έφερναν. Ξανασυναντήσαμε πολλούς Ρώσους όταν πιά ήμασταν απελευθερωμένοι, στο Offenburg, που ήταν γαλλική περιοχή. Οι Αμερικάνοι μας απελευθέρωσαν και μας παρέδωσαν στους Γάλλους, επεδή αυτοί ήθελαν να συνεχίσουν την προέλαση. Τότε πηγαίναμε προς το Στρασβούργο με σκοπό να έρθουμε στην Ελλάδα μέσω Μασσαλίας. Οι Γάλλοι όμως δεν μας άφησαν να περάσουμε. Έκλεισαν τα σύνορα. Στο Offenburg χρησιμοποιήθηκε ένας στρατώνας για να φιλοξενήσει ομήρους και αιχμαλώτους προκειμένου αυτοί να προωθηθούν στις χώρες τους. Οι Ρώσοι ήταν μέσα στο στρατώνα. Εμείς δεν μπήκαμε. Αρνηθήκαμε κατηγορηματικά. Έτσι ο Γάλλος Διοικητής επέταξε ένα σπίτι γερμανικό για εμάς, το οποίο οι ένοικοι έπρεπε να εκκενώσουν παίρνοντας μόνο ρουχισμό. Το σπίτι βρισκόταν στη Moltkestraße 56. Ένα κτήριο του στρατώνα όπου έμειναν οι Ρώσοι είχε παγιδευτεί από τους Γερμανούς και ανατινάχτηκε. Μάθαμε εκεί ότι σκοτώθηκαν 203 Ρώσοι.

Für russische Gefangene:

Ich weiß nur, dass im Wald nur wenige russische Häftlinge mit uns arbeiteten. Ich weiß nicht, woher sie kamen. Als wir in der französischen Region Offenburg freigelassen wurden, trafen wir viele Russen wieder. Die Amerikaner haben uns freigelassen und uns den Franzosen übergeben, weil sie den Vormarsch fortsetzen wollten. Dann fuhren wir nach Straßburg mit dem Ziel, durch Marseille nach Griechenland zu kommen. Aber die Franzosen ließen uns nicht durch. Sie haben die Grenze geschlossen. In Offenburg wurden in einer Kaserne Geiseln und Gefangene untergebracht, damit sie in ihre Heimatländer befördert werden konnten. Die Russen waren in der Kaserne. Wir sind nicht reingekommen. Wir haben kategorisch abgelehnt. Der französische Kommandant brachte uns also in einem deutschen Haus, das zuerst die Mieter verlassen mussten. Sie nahmen nur ihre Kleider mit. Das Haus befand sich in der Moltkestraße 56. In einem Kasernengebäude in dem

Russen untergebracht waren, haben die Deutschen Munition versteckt gehabt und in die Luft gesprengt. Wir haben erfahren, dass 203 Russen getötet wurden.

Σε σχέση με τους γιατρούς: Γιατρός δεν μας είδε ποτέ ούτε Hailfingen ούτε στο Oberjesingen. Μόνο μια φορά μας πήγαν στο Nagold στο Νοσοκομείο, δεν θυμάμαι για ποιό λόγο. Και μάλιστα εκείνη την ώρα που ήμασταν εκεί έγινε συναγερμός και κατεβήκαμε όλοι, και εμείς και οι ασθενείς, στο καταφύγιο. *Μετά την υπογραφή του γράμματος ο Ν. Σκαλτσάς θυμήθηκε ότι στο Nagold τους πήγαν για να πλυθούνε. Και πλύθηκαν. Φόρεσαν βέβαια τα ίδια ρούχα.*

Μιλάτε στο γράμμα σας για μια αναμνηστική πλάκα που προγραμματίζετε να στήσετε στο Deckenpfronn. Υπάρχει κάποιος λόγος που θέλετε να στήσετε την αναμνηστική πλάκα στο Deckenpfronn;

Θα ήθελα να επισημάνω ότι κατά τη γνώμη μου αυτή η πλάκα αυτή θα πρέπει να στηθεί εκεί που μείναμε, στο σταύλο, μέσα στο χωριό.

Σε σχέση με το πιθανό ταξίδι μου στη Γερμανία το καλοκαίρι, θα ήθελα να έλθω, αν είμαι καλά. Για να έλθω στη Γερμανία, επειδή είμαι ηλικιωμένος, έχω ανάγκη να με συνοδεύσει κάποιο άτομο. Μάλλον ο γιός μου ή ίσως κάποιος άλλος. Αν είμαι σε θέση να έρθω θα αναλάβετε εσείς όλα τα έξοδα;

In Bezug auf Ärzte: Arzt hat uns weder in Hailfingen noch in Oberjesingen gesehen. Nur einmal sind wir im Krankenhaus nach Nagold gegangen, ich weiß nicht mehr warum. Und tatsächlich, zu der Zeit, als wir dort waren, wurde ein Alarm ausgelöst, und wir und alle Patienten gingen im Kellerraum. Ah ja, nach Nagold gingen wir, um uns zu waschen. Und gewaschen wurden wir aber wir haben natürlich wieder die gleichen Kleider angezogen.

Sie erwähnen in Ihrem Brief von einer Gedenktafel, die Sie bei Deckenpfronn aufstellen wollen. Gibt es einen Grund, die Gedenktafel am Deckenpfronn aufzustellen? Ich möchte darauf hinweisen, dass diese Plakette meines Erachtens dort aufgestellt werden sollte, wo wir wohnten, Im Stall, mitten im Dorf.

Was meiner möglichen Reise nach Deutschland im Sommer betrifft, würde ich gerne kommen. Wenn es mir gut geht. Und außerdem, benötige ich, wegen meines hohen Alters, eine Personenbegleitung. Wahrscheinlich macht dies mein Sohn oder vielleicht jemand anderes. Wenn ich kommen kann, werden Sie alle Kosten übernehmen?

Ευελπιστώ να έχουν τα πράγματα ένα καλό αποτέλεσμα.
Πάντα δικός σας

Νίκος Σκαλτσάς

ΥΓ: Πάντα φίλος σας

Ich hoffe, dass alles gut geht.

Immer Ihr

Nikos Skaltsas

PS: Immer Ihr Freund